

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-bórház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGARI PÁRTI ÚJSÁG

Egyes szám ára: hétköznap 2 pengő
vasárnap 3 pengő.

Országos feladat is Debrecen helyreállítása

Dicsőretek buzgalom mutatkozik Debrecenben az újjáépítéssel kapcsolatban. A sajtó nem fogy ki a példászerű elhatározások közléséből. A vasút, más közintézmények, testületek a maguk hatáskörében és lehetőségeikhez képest tevékenyen közreműködnek a háborús károk megszüntetésében, a romok eltakarításában, az újjáépítésben.

A legtöbb kár Debrecenben a lakóházakban esett. Ezt nem kell bővebben bizonygatni, mindenki láthatja, aki végigmegy Debrecen utcáin. Sőt elmondhatjuk, hogy Budapest után valószínűleg Debrecen szenvedte a legnagyobb mérvű bombakárt az összes magyar városok között. Egyik lapírunk kétszázmillió pengőre teszi a debreceni épületkárt. Lehet, hogy ez tavalói értékbecslés, de a mai értékben sokkal, de sokkal nagyobb összegben kell megállapítani a debreceni lakóházakban elszenvedett kárt. Mindenesetre helyén való volna, ha pontos becslést eszközölne az erről, mert utóvégre nem közbűbös a Debrecenért háborús kár összegének teljes ismerete.

Miután Debrecenben a legnagyobb kár a lakóházakban esett, természetesen a legnehezebb feladat ezen a téren a helyreállítási munkája. Közületek, testületek az összefogott erők révén könnyebben boldogulhatnak, a nemes vetélkedés felfokozza a teljesítményeket, de hiába az egyes háztulajdonosok készsége, ha egyedül állanak, ha nem rendelkeznek megfelelő erővel, tőkével és pénzzel. Vásáry István pénzügyminiszter tervezete azért kellett általános visszhangot a háztulajdonosok körében. Ismertették nagy vonalakban ezt a tervezetet, mely abból az elvből indul ki, hogy a bombakárok és egyéb háborús károsodások nem lehetnek kizárólag az egyesek kárai, hanem olyan károk, melyek az egész nemzetet érintik. Tehát itt kell a kérdést megfogni és megfelelő megoldásról gondoskodni. Vásáry István elgondolásainak helytálló voltát mindenki átérzi és most már az a fontos, hogy ezek megvalósítását a közvélemény is szorgalmazza.

Szabó Kálmán debreceni polgármester szintén világosan rámutatott arra, hogy országos feladat is Debrecen helyreállítása. Ez a város — mondotta — talán a legtöbbet szenvedett és nem is egyedül bűnös a háborúért, tehát a többi városok, melyek lényegesen kevesebbet szenvedtek, segítsenek a helyreállításban.

Úgy véljük, a közös segítség gondolatának Debrecenből kell kiindulni. Ennek a helyes felfogásnak kell alátámasztást kell adni. Foglalkozzon a kérdéssel a város legközelebbi közgyűlése, határozzon el ilyen irányú felterjesztést a kormányzathoz, indítsa meg országos akcióit.

A legmagyarabb város, a demokratikus új Magyarország születésének bölcsője megérdemli, hogy szavát meghallgassák szerte az országban. De megérdemli azt is, hogy helyreállításának munkájában támogatást és segítséget találjon.

A szövetségesek gyakorolják a legfőbb hatalmat Németországban Attlee válaszolt Churchill beszédére -- A moszkvai rádió sürgeti Szálasi bűnügyének tárgyalását

A szövetséges hadseregek most egy éve szálltak partra Normandiában. Tegnapi, pontosan a világtörténelem legnagyobb és leghatalmasabb hadjáratának megindítása évfordulóján adták hírül a Németországban szabandó feltételek részleteit.

Németországot Anglia, Amerika, a Szovjet-Unió és Franciaország közös irányítása alá helyezik. Négy megszálló zónára osztják és határai ugyanazok lesznek, amelyek 1938-ban voltak. Tegnapi délután 5 óra előtt 10 perccel Nagy-Britannia, az Egyesült Államok, a Szovjet-Unió és Franciaország megbízottai Berlinben közös nyilatkozatot írtak alá és átették a legfőbb hatalom gyakorlását Németországban. Nagy-Britannia nevében Montgomery tábornagy, az Egyesült Államok nevében Eisenhower tábornagy, Oroszország nevében Zsukov marsall, francia részről Delattre de Tassigny tábornok írta alá az okmányt. A legfőbb hatalmat a négy szövetséges főparancsnokból álló ellenőrző tanács fogja gyakorolni, melynek székhelye Berlin lesz. Németországot négy zónára osztják, a keletre, ahol az oroszok lesznek a megszállók, az északnyugati a britek, a délnyugati az amerikaiak, a nyugati a franciák szállják meg. Mindegyik zónában az illetékes főparancsnok fogja a legfőbb hatalmat gyakorolni saját kormányai rendelkezése alapján. Olyan ügyekben, melyek Németországra mint egészre vonatkoznak, az ellenőrző tanács fogja gyakorolni a hatalmat.

A MOSZKVAI RÁDIÓ

Június 5-én bejelentette, hogy a négy szövetséges nagyhatalom: a Szovjet-Unió, Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Franciaország kormányai Németország végső veresége és a német kérdés ideiglenes rendezése ügyében hivatalos közleményt adott ki, amely 15 pontban szabályozza Németország lefegyverzésének módjait, és a német kötelezettségeket. A hivatalos közlemény alapjául az a közösen elfogadott nyilatkozat szolgál, amelyet június 5-én Berlinben a négy nagyhatalom megbízottai írtak alá. A közlemény német részről senki sem írta alá, mert nem a németekkel történt megállapodásról, hanem a szövetséges hatalmak közös közleményéről van szó.

A közlemény bevezetőjében bejelenti, hogy Németország veresége következtében Németország földjén a legfőbb hatalmat a négy nagyhatalom biztosítja.

Igen lényeges a közlemények az a megállapítása, hogy Németországnak nincsen központi kormánya, vagy olyan hatósága, amely felelősséget vállalna a rend fenntartásáért, az ország közigaz-

gatásáért és a szövetséges hatalmak kívánásainak teljesítéséért. A 15 pont lényege a következő: 1. Az ellenségeskedések azonnali beszüntetése, mégpedig mind Németországban, mind pedig a német ellenőrzés alatt álló többi területeken. 2. A német fegyveres erők — ideértve a kisegítő erők, SS, SA és Gestapo alakulatok — teljes és maradéktalan leszerelése. A német fegyveres és kisegítő erők kötelesek a Németország 1937 december 31-iki határain kívül fekvő területeket kiüríteni. 3. A német földön maradt repülőgépek nem szállhatnak fel, a német határokon túl tartózkodó gépek tartoznak német területre visszavonulni. 4. A német kézben levő valamennyi hadihajó és kereskedelmi hajó a szövetségesek által megjelölt kikötőkben tartoznak maradni, illetve ezekbe a kikötőkbe tartoznak bejutni. Német közrekerülő szövetséges hajók a szövetségesek által megjelölt kikötőkbe tartoznak bejutni. 5. A szövetségesek ebben a pontban felsorolják mindazoknak a tárgyaknak megnevezését, amelyek a szövetségesek rendelkezésére bocsátandók, mindennemű fegyver, lőszer, hadianyag, stb. A szövetségeseknek kiszolgáltatandó tárgyak felsorolásában szerepelnek többek között mindazok a szabadalmak, találmányok is, amelyek a hadianyaggyártást szolgálják, vagy hadviselés céljára beállíthatók. Beszolgáltatási munkálatokra a németek kötelesek munkaerőt rendelkezésre bocsátani és ugyan- csak kötelesek a költségeket is viselni. Kötelesek ezenfelül megfelelő szállítási eszközöket rendelkezésre bocsátani. 6. A szövetséges hadifoglyok azonnal szabadonbocsátandók és élelmiszerral, ruházzal, orvossággal, valamint pénzzel kellőképpen ellátandók és elhelyezendőek. Ugyanaz vonatkozik a szövetséges államok egyes polgáira és mindazokra, akiknek szabadságát akár faji, akár politikai okokból elvették. 7. A német hatóságok tartoznak a német haderőkről pontos felvilágosítást nyújtani, ugyanígy tartoznak felvilágosítást nyújtani az aknamezőkről. Az aknákat eltávolításáról a németek tartoznak gondoskodni. 8. Katonai berendezések és tárgyak megsemmisítése tilos. 9. Csak a szövetségesek utasítására engedhető meg a nemét szikratávíró és távolba tájékoztató hírszolgálat. 10. A jelen nyilatkozat határozatainak tartozik magát alávetni a Németországban levő valamennyi haderő, hadihajó, kereskedelmi hajó, repülőgép és a határozatok

vonatkoznak mindennemű hadianyagra.

11. A szövetségeseknek átadandók az összes főnácivezetők és mindazon személyek, akik háborús bűnvád alatt állanak. Ugyanígy kiszolgáltatandók más államok polgárai is, akik ellen az a vád, hogy a náciakat támogatták. A német nép és német hatóságok tartoznak a szövetségeseket ebben támogatni.

12. A szövetségesek képviselői saját belátásuk szerint fegyveres erőket és megfelelő polgári közígazgatási szerveket tartanak Németországban.

13. A szövetséges kormányok megteszik mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a béke és biztonság jövőbeli biztosítása érdekében szükségesnek tartanak. Ezekhez tartozik Németország teljes leszerelése, demilitarizálása. A szövetségesek a német vereségből folyó további kiegészítő politikai, gazdasági, katonai és közigazgatási kötelezettségeket rónak a németekre. Ezek a kötelezettségek mind feltétel nélkül teljesítendőek.

14. A kötelezettségek elmulasztása esetén büntető rendelkezések alkalmazandók. Ez a pont megállapítja, hogy ilyen esetekben a szövetséges kormányok mindazokat a rendszabályokat alkalmazzák, amelyeket szükségesnek tartanak.

A 15. pont megállapítja, hogy a nyilatkozat eredeti, orosz, angol, francia és német szövegéből csak az első három mértékadó. A nyilatkozatot kedden délután hat órakor írta alá Berlinben Zsukov marsall, Eisenhower tábornagy, Montgomery tábornagy és Delattre de Tassigny tábornok.

FJEDOROV NIKOLAJ,

a moszkvai rádió ismert hírmagyarázója hosszabb fejtegetés keretében azzal a ténnyel foglalkozik, hogy a felszabadult európai államokban nem kezelik egyöntetűen a háborús bűnösöket. Igen sok helyen még nem láttak hozzá kellő szigorral a háborús bűnösök felkutatásához és megbüntetéséhez. Fjedorov a demokratikus Bulgária példájával illusztrálja, hogyan és milyen módon lehet a háborús bűnösök ellen eljárni, majd röviden foglalkozott Romániával, ahol nemrég megalakult Groza kormány máris erélyes intézkedéseket tett a háborús bűnösök ellen. Magyarország — folytatja Fjedorov — a demokratikus sajtó állandóan és teljesen érthető felvilágosítását és támaszt a háborús bűnösök felkutatására és megbüntetésére. A magyarországi főbűnösök azonban még mindig nem kerültek a népbírók elé, pedig sokan közülük már a magyar hatóságok kezében vannak. Miért nem lehet például a hír szerint szövetséges kézre került háborús főbűnös, Szálasi Fe-

renc ügyét letárgyalni, miért nem foglalkozik a népbíróság Szálasi Ferenc bűnügyével, hiszen kétségtelen, hogy Szálasi háborús bűnös, sőt nem is kell különösen bizonyítani, egyébként is a magyar bűnvádi perrendtartás ismer olyan rendelkezést, melynek értelmében a bűnösöt távollétében is el lehet ítélni. Miért nem lehet hát olyan esetekben a bűnösöket elítélni, amikor éppen már kézen vannak? Szálasi bűnügyének még egyéb fontossága is lenne. Úgy néz ki, hogy a rendre tüzes világot vető mindazokra a rugókra és mozgató erőkre, akik a mai helyzetért felelősek. A Szálasi bűnper fényt derítene sok olyan ember ügyére, aki most csendben meghűződik, de közben terjeszt a fasizta mélyet. Szálasi bűnügyének tárgyalása bizonyos mértékben színvallásra kényszeríti azokat az áldemokratákat, akik szóval mindent elkövetnek, de tettekben mindent elkövetnek, hogy hátráltassák a magyar demokrácia megszületését. Ez a folyamat megállításán a magyar életet nemcsak lent, hanem az állami apparátus legfőbb tisztjeiben is, ahol híreink szerint olyan emberek is ülnek, akik a demokráciának ártani akarnak — fejezte be előadást a moszkvai hírmagyarázó.

ATTLEE

brit munkáspárti vezér mondott tegnap Angliában választási programbeszédet. Elesen bírálta Churchill kijelentéseit a szocializmusról. A választások korai artársát a háború utáni újjáépítés érdekében felmerült nézeteltérések tették szükségessé. Rámutatott arra, hogy Új-Zeelandban, Ausztráliában és a Skandináv államokban évek óta szocialista kormányzat volt, anélkül, hogy a Churchill említette következmények bármelyike bekövetkezett volna. A munkáspárt felfogása szerint a közérdek mindenél előbbrevaló. Biztosítani kell a nemzet számára az élelmiszert, ruházatot, gondoskoni kell a munkaadalmak teremtéséről, éppen úgy, mint a háború alatt — fejezte be beszédét.

Attlee beszédével kapcsolatban a munkáspárti „Daily Herald” kijelenti: A munkáspárti vezér jól tette, hogy nem válaszolt Churchill beszédére hasonló éles formában. Az angol közvélemény ugyanis kissé mesterkéltnek venné, ha az a két államférfi, aki a nehéz háborús esztendő folyamán egyetértésben tudott dolgozni, most egyszerűen teljes erővel támadná egymást.

A konzervatív „Daily Telegraph” hangoztatja, hogy Attlee nem válaszolt Churchill beszédének a szocializmussal kapcsolatos kijelentéseire. Senki sem állítja — mondja a konzervatív lap —, hogy a munkáspárt valamelyes bünszövegete-

tet létesít az angol szabadságszeret ellen, azonban a szocializmus megvalósítása végső eredménykénti szükségképpen maga után vonná a rendőrállam kialakulását. Egy másik konzervatív lap azzal vádolja az angol munkáspárti vezetést, hogy szép szavakkal kendőzi el pártja végső célkitűzéseit.

A PÁRISI RÁDIÓ

megemlékezőt a normandiai part-raszállítás első évfordulójáról és a következőket mondta:

— Tisztelegnünk kell e nagy vállalkozás minden munkása előtt, a vezérek előtt éppen úgy, mint a közlegények előtt, mert mindnyájuk élete forgott kockán azért, hogy Európát megszabadítsák a rátelepedett fasiszta mészelytől. Tisztelettel hajlunk meg azok emléke előtt, akik életüket adták a világ szabadságáért. Nem feledkezhetünk meg azokról a bajtársakról sem, akik életüket áldozták fegyverrel a kezükben harcolva a megszállott országokban. E hősi hadseregben ott voltak a magyar katonák is, kik nemcsak Európa szabadságáért, de egyúttal a pirkadó magyar szabadságért estek el.

A SZIRIAI HELYZET

A francia minisztertanács közleményt adott ki a sziriai és libanoni helyzetről, melyben óhatalmi értekezlet összehívását javasolja.

Churchill miniszterelnök kedden az alsóházban nyilatkozott a sziriai helyzetről és egyebek között ezt mondta: Amikor olyan sajnálatos incidensek történnék, mint aminek Szíriában történtek, két egymáshoz olyan szoros kapcsolatot nemzet között, mint aminek Francia és a brit, jobb ha minél kevessebbet mondunk. Május 4-én üzenetet küldtem De Gaulle tábornoknak, aki érdeklődött nagykövetségünkön a levantei államokhoz fűződő szándékai felől. Elmagyaráztam, hogy a levantei államokban nincsenek semmiféle törekvések. Nem akarunk sem területet, sem semmiféle előnyt, amelyet a világ más nemzetének nem adnak meg. A brit kormányban nincsenek olyan szándékai, amelyek a franciák ellen irányulnának Szíriában. Megmondtam De Gaulle-nak, hogy elrendelem minden brit csapat visszavonását Szíriából és Libanonból, mielőtt aláírják a szerződést és az életbe lép.

Churchill beszéde végén kijelentette, hogy Nagy-Britannia továbbra is magáévá teszi az eszmét, hogy Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és a francia kormány Londonban tarjsson értekezletet a levantei kérdésben.

KÜLPOLITIKAI HIREK

Karinthia szlovén és osztrák lakosságának küldöttsége járt Tito marsallnál és tájékoztatta a tábornagot a karinthisi helyzetről. A küldöttség hangsúlyozta, hogy a lakosság legnagyobb része a demokratikus Jugoszláviához akar tartozni. Tito marsall válaszában hangsúlyozta, hogy nem különböz Jugoszlávia számára a szlovén és osztrák lakosságnak a kívánága. De ez a kérdés csak a béketárgyalásokon nyerhet végleges rendezést.

A cseh belügyminisztérium bejelentette a német és német-cseh nyelvű könyvek terjesztését.

A szövetséges főparancsnokság közlése: Azok a németek, akik a kötelező munkaszolgálatra nem jelentkeznek, nem kapnak élelmiszerjegyeket és ezenkívül meg is büntetik őket.

Madridból jelentik, hogy rövidesen kiszolgáltatják Lavalt, mielőtt letelik a spanyolországi tartózkodásra engedélyezett idő. Laval és társai még mindig a Clichy Juis-erődben vannak.

Niss jugoszláviai városba megérkezett az első szovjet gyapotszállítmány. A 60.000 kg. gyapotot kitevő küldemény feldolgozását Niss szövetségárai már meg is kezdték.

Hitler holttestét megtalálták?

Londonból jelentik: Mialatt a szövetségesek ellenőrző tanácsa Berlinben ülésezett, kedden a német fővárosból érkező megbízható hírek szerint szovjet kutató osztagok

erősen oszlásnak indult holttestet találtak, mely nagymértékben hasonlít Hitlerhez. A jelentések szerint alig kétséges, hogy Hitler holttestéről van szó.

A deportáltak hazaszállítása

Budapest, június 6. A közvélemény érthető érdeklődéssel várja, hogy milyen intézkedések történnek a deportáltak hazaszállítása ügyében. A kérdésnek több társadalmi szerv foglalkozik. Egyes magánkezdemenyezésre alakított ilyen szervek az illetékes hatóságoknál is eljárak, hogy a hazaszállítást megsűrgessék.

Érthető az itthonlevő hozzátartozók aggodása és érthető a táborokból érkezők sürgetése is. Az illetékes körök tisztában vannak ezeknek az aggodalmaknak és sürgetéseknek az indokoltságával, mégis türelmemre intik a hozzátartozókat és — saját érdekében — a deportáltakat is. A táborok most angol, amerikai vagy orosz fennhatóság alá kerülnek és mindenhol megfelelő orvosi ellátásban, gyógyszerben és — ami talán a legfontosabb —

bőséges táplálékban van részük a deportáltaknak. Ez szükséges is, mert még a legegészségesebbek testi kondíciója is olyan, hogy a körülményes szállítást nehezen bírják el. A fokozott táplálkozással azonban fel lehet javítani az egészségi állapotot és ellenállóbbá tenni minden járványveszéllyel szemben.

Ezek a megfontolások vezették a szövetségeseket akkor, amikor elhatározták, hogy maguk veszik kézbe a deportáltak hazaszállítást és ezt a hazaszállítást intézményesen fogják lebonyolítani. A külügyminisztériumban orosz részről hivatalosan is eljárak és a szövetséges ellenőrzőbizottság nevében kérték, hogy mindennemű magánkezdőt függesztsenek fel, mert ezután a hazaszállítást a szövetségesek fogják intézni.

Tilos a tanoncok testi fenytése

Rendelkezések a tanoncok helyzetének javításáról

A tanonctörvény megjelenése az előkészítő munkálatok miatt még hosszabb időt vesz igénybe. Az iparügyi miniszter azonban addig is különböző rendeletekkel szabályozza a tanoncokkal kapcsolatos legfontosabb kérdéseket. Napvilágot látott az a rendelet, amellyel megtiltják a tanoncok testifenyítését, valamint a munkaadónak azt, hogy a tanonc az ellátással kapcsolatban hátrányban részesüljön.

Az iparügyi miniszter további előterjesztést tett a minisztertanácsnál annak érdekében, hogy az ipari oktatás céljából az ipari oktatást utalják az iparügyi hatáskörébe. Az iparügyi minisztérium azzal a gondolattal is foglalkozik, hogy a tanoncokat idő

előtt is fel lehessen szabadítani, ha az üzemi bizottság, vagy az üzemi bizalmi igazgató a gyakorlati ismeretek elsajátítását.

Szó van arról is, hogy a kiskereset munkavállalók évente 28 napos fizetéses szabadságot kapjanak. Egy másik rendelet szerint a különböző közületek, egyházak alapítványok által fenntartott tanoncotthonok ellenőrzésébe bevonják a szakszervezeti tanácsot.

Az iparügyi miniszter ezenkívül leír az iparhatóságokhoz, hogy fokozatosan ellenőrizzék a tanoncotokat, hogy kizárólag szakmunkájukkal foglalkozzanak. Szó van arról is, hogy a munkások fokozott szerephez jussanak a tanonevizsgáló bizottságban.

fenntartott exkommunikációját (kiközösítést) vonta magára. Mikor ezt írásban közölte vele, ki akart végezni. A jó leten különös kegyelméből papjaim és híveim imájának orvélvel, tíz heti internálás után szerencsén megmenekültem s a tervbevetett németországi elhurcolást is sikerült elkerülnöm.

Mi van a HONSZ-al?

A népjóléti miniszter a HONSZ auto-nómáját felfüggesztette, mert módot kívánt nyújtani arra, hogy a szövetség vezetőségét az érdekelt hadirok-kantak szabályozásánál összehívott közgyűlésen választhassák meg. Az eddigi ideiglenes vezetőség ügyvitelének felülvizsgálata most van folyamatban és ezzel kapcsolatban szabálytalanságot nem állapított meg a minisztérium.

Halálra ítélték Kecskeméten egy besugó ügyvédet

A kecskeméti népbíróság most tárgyalta Farkas Ferenc ottani ügyvéd bűnügyét. Háborús bűntett címén vonta felelősségre a bíróság, mert többek között a Gestapóval elhurcoltatott 95 embert.

A népbíróság háborús büntettségben három testvérüket, Bilkei Ferenc esperest, Neményi Lajos szerkesztőt és Proily Marton maroshegyi lel. közt mesterként ürüggyekkel a komáromi omlagbörtönbe internálta. Minden igyekezetem, hogy kibabadítsam őket, kárba veezett. Sőt a végén Pinter nyilas főispán esendőr fedezet mellett engem tartóztatott le. Kálmán altábornagy ócsón, Büntner Ferenc altábornok és Fülöp Ferenc III. é. teológus társaságában.

A szerencsétlen nyilas főispán minden ekövetett, hogy teljesít elárjón egyházmegyémtől, papjaimtól és híveimtől s így a 2354. Canon 2. §-a szerint a Szenteknek különös módon

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el
STASSIK LAJOS
ékszerésznél Piac-u. 56.

Szakszervezetek vagy gyarak munkásainak hűsfeldolgozását vagy beszerzését is vállalja üzempépes hűsfeldolgozó iparos. Megkeresését e lap kiadóhivatalában „10 Vidék” jellegre.

A miniszterelnök teája Vorosilov tábornagy tiszteletére

Budapest, június 5. Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök teát adott Vorosilov tábornagy és a budapesti orosz katonai misszió tagjai tiszteletére. A teán megjelentek: Zsedényi Béla, az ideiglenes nemzetgyűlés elnöke, a kormány tagjai feleségükkel, Vorosilov tábornagy, Puskín követ, Szuszannovics alezredes és a katonai misszió többi tagja. Több pohárköszöntő is hangzott el, a szónokok mindegyike a magyar-orosz barátságot hangoztatta.

Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök a kitünő hangulatban lefolyt teán felvonult Vorosilov tábornaggal és négyzsemkéről az országot érintő sürgős kérdésekről tárgyalt vele.

Miskolc egyetemet kér

Miskolcon mozgalom indult meg, hogy a város egyetemet kapjon. Ezt a kérelmet a diósgyőri állami vas- és acélgépgyári bizottsága, igazgatósága, a diósgyőri gyári munkások szakszervezete és a diósgyőri állami bányák üzemi bizottsága és igazgatósága terjeszti elő.

A javaslat, amelyet most felvették, arra irányul, hogy Sopronból telepítsék Miskolcra a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bányar-, kohó- és erdőmérnöki karát.

Megtalálták már a miskolci egyetem helyét is: a diósgyőri váromok mellett. A lillafüredi Palota-szálló az egyetem kollégiuma lenne. A szálló fényűző berendezését a németek drabolták, de egyszerűbb és tartós berendezéssel a szép épület internátus céljára nagyon megfelelő.

Orosz Barnát letartóztatták

Orosz Barnát, vitéz Bánky színházainak gazdasági igazgatóját és finanszírozóját letartóztatták. Azzal vádolják az Új Magyar Színház, Fővárosi Operettszínház, a szegedi színház és Iris filmvállalat tőkéséül, aki egyidőben Debrecenben volt tisztviselő, hogy három zempléni internálójában élelmézzést embertelen kapzsissággal intézte és százazreket szedett össze az internáltak bőrén.

A dohányárúsítás államosításának terve

A Győri Dohányárúsók Szabad Szervezete felterjesztéssel fordult a pénzügyminisztériumhoz és ebben a dohányárúsítás államosítását kérte. Az államosítás következtében az összes nagy- és kisárúsók állami fixfizetéses alkalmazottak lennének. Ha azonban ez a javaslat gyakorlatilag nem lenne megvalósítható, — hangoztatják a győri trafikosok, — akkor átmeneti jelleggel állami ellenőrzés alatt a nagyelosztók munkáját szövetkezeti alapon bízzák a kisárúsókra.

Internálások

Internálta a debreceni rendőrség politikai osztálya Deák József vásárosnaményi cipész nyilas tevékenységért. — Fehér József pénzügyőrt és Novák János pályaudvari fővigyázót, mert a deportáltak elszállítása alkalmából a vonatba berakott csomagok közül többet eltulajdonítottak. — Nagy István vámospécsi gazdálkodót, mert 1930-tól a Festséti nyilaspárt ellenőre volt. — Kutrón Dezső hajdúnánási lakatossegédet, mert üldözte az antifasisztákat és a háború folytatása érdekében hírvést fejtett ki. — Dr. Nyakas Sándor hajdúnánási városi aljegyzőt és Sárkány Béla városi iktatót, mert hivata-

Élő halat lehet kapni péntektől a József királyi herceg-u. 2. HALCSARNOK

DEBRECZEN 2. OLDAL 1945. VI. 7.

lában népellenes, fasisztabarát magatartást tanusított. — Szabó Antal hajdúnánási cipész, mert háborús hírvést fejtett ki és a szovjetet becsmérelte.

A villamosforgalom új beosztása

Értesítjük a t. utazóközönseget, hogy Debrecen város orosz parancsnokságának rendelkezése a villamosforgalmat reggel 7-8-ig és este 18-19 óráig tarthajuk f n. Fentiek szerint a villamoskocsijaink menendé a következők:

1-es viszonylatban. Pályaudvartól indul: 7.00, 7.05, 7.10, 7.15, 7.20, 7.25, 18 óra, 18.05, 18.10, 18.15, 18.20 és 18 óra 25 perckor.

Egyetemi klinikáktól: Fenti időpontok után 20 perccel később.

4. A viszonylatban. Városházától indul: 7 óra 15, 7.30, 7.45, 18.15, 18.30, 18.45.

Altája-tértől indul: 7.22, 7.37, 7.52, 18.22, 18.37, 18.52.

5. A viszonylat. A Birta Szállodától indul: 7.10, 7.20, 7.30, 7.40, 18.10, 18.20, 18.30 és 18 óra 40 perckor.

Hortobágyi malomtól indul: fenti időponttól számított 10 perccel később.

6-7-es viszonylat: Csapó-utca sarokról indul: 7.10, 7.20, 7.30, 7.40, 18.10, 18.20, 18.30, 18.40.

Kemény Zsigmond-utca sarokról indul: fenti időponttól számított 10 perccel később

A Debreceni Helyi Vasút Üzletigazgatósága

Schuschnigg látogatása a Vatikánban

Róma, június 3. (Reuter) Deák József Schuschnigg, Ausztria utolsó kancellárja, pénteken többórás látogatást tett a Vatikánban. Schuschnigg Monsignore Domenico Tardiniel és Monsignore Giambattista Montival folytatott megbeszélést.

Vatikáni körök hangsúlyozzák, nincs szó pápai kezdeményezésről az Ausztriát és a Vatikánt érintő politikai kapcsolatok kérdésében. A Vatikán csupán a németajkú katolikuság sorsa érdekli erősen. (MTI)

Horváth Tihamér műszerész mester
RÁDIÓ, KERÉKPÁR, VARRÓGÉP
műhelyét megnyitotta Deák Ferenc-u. 9. Javitást vállal.

VAGYONMENTŐ Bádagos-u. 1.

A TOLDI FOGMŰ R. T.

régi helyiségben, Budapest, VII. Szövetség-utca 15. ÚJRA MEG-INDULT A MUNKA.
„HERKULES”
fogtechnikai laboratórium elnevezéssel. Öntött préselt lemezek, palapont, paladont, kaucsuk munkák stb. Ia kivitelben.
„HERKULES” DENTAL DEPOT
fogászati cikkek szaküzlete
Arany vétel és eladás.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Ma, csütörtökön június 7-én
Offenbach világhírű operája
Hoffman meséi

Az

v

Beszélg

Febru

Budapest

a legnagyobb

egyike

Debrecen

letett meg

egyik le

gyar Iro

lata. Zila

tal elszó

vese és

is itt ta

jonás sz

eni ta

munkát

mokrati

Nemzeti

Erről

de szer

dést.

— De

dolgozo

ahol szer

egész. I

első nap

ratikus

am egy

tisztelt

résztves

Nemzet

nyeket

tes, kol

tem bel

A Ne

tervéről

— A

désének

foglalk

néma

most el

K

Értes

hogy es

dőleget

gati p

len von

közep

percek

pályau

kezik:

udvarr

Debrec

A közle

mélyvo

közleke

Ugye

dődöle

EII

T

A n

telmé

azok

voztok

szerep

érdek

za, te

Előso

földre

városi

MÁV.

vagyó

illeték

zás al

egyet

Borso

tanár

M

gar

fote

fest

IV

Piac

Az iskoláról tovább álmodunk, semmit nem változtattunk eredeti elgondolásunkon!

Beszélgés Debrecenben Zilahy Lajosnéval a Nemzeti Segély új munkatervéről és a Kötőnők Iskolájáról

Február elején a felszabadult Budapestre Debrecenbe érkezett a legnagyobb élő magyar írók egyike: Zilahy Lajos családjával. Debreceni tartózkodása alatt született meg a magyar irodalmi élet egyik legnagyobb terve, a Magyar Írók Szövetségének gondolata. Zilahy Lajos később feladatait elsősorban Debrecenből, hitvese és fia azonban a mai napig is itt tartózkodik és Zilahy Lajosné szinte első napjától debreceni tartózkodásának hatalmas munkát végez a Magyar Nők Demokratikus Szövetségében és a Nemzeti Segélyben.

Erről a munkáról érdeklődünk, de szerényen hátrítja el a kérdést.

— Debrecenben vagyok és ott dolgozom, ahol lehet, ott segítek ahol szükség van rá... ennyi az egész. Debreceni tartózkodásom első napjaitól a Magyar Demokratikus Nők Szövetségének voltam egy kis hangyája, most megtisztelték, hogy a vezetőségben résztvevő vagyok. Aztán látva, hogy a Nemzeti Segély igen szép eredményeket mutat fel bürokráciamentes, komoly munkával, igyekeztem bekapcsolódni munkájukba.

A Nemzeti Segély új munkatervéről érdeklődünk.

— A Siketnéma Intézet működésének megszűnésével otthon és foglalkozás nélkül maradt siketnéma gyermekeket helyezük most el a Nemzeti Segély eddigi,

Batthyány-utcai helyiségében. — Aztán munkatervünkön szerepel a hazatért deportáltak és más ráutaltakat étkeztető konyha megnyitása. Az ellátatlan, elhagyott gyermekek részére megvalósítjuk a Flúk Falvát. Egyik legfontosabb terv az általános ingyenes orvosi vizsgálat bevezetése gyermekek és anyák részére, úgynevezett szűrővizsgálat, melyet a klinika orvoscsoportja vállalt Sántha professzorral élén. Továbbá tej, gríz és cukorkészítési akció egyelőre két éven aluli gyermekek részére.

— Mint ismeretes, a vasúti forgalmi személyzet és a MÁV. műhelytelep munkásai munkaverseny keretében vállalták a debreceni pályaudvar felépítését. A legnagyobb teljesítményű munkások gyermekeinek ingyenes nyaraltatást ajánlottunk fel. A Nemzeti Segély mátszalkai fiókjára pedig a legnagyobb teljesítményűek számára egy vagon bűzát, egy vagon babot és 10 mázsa tengerit ajánlott fel.

Végül a magyar életből kisarjadt egyik legszebb terv, a Kötőnők Iskolája felől érdeklődünk.

— Ebben a kérdésben a férjem mondhatna érdemlegest... Magam részéről csak annyit — mondotta Zilahy Lajosné — hogy az iskoláról tovább álmodunk. Semmit sem változtattunk eredeti elgondolásunkon.

Közvetlen vonat közlekedik Debrecen és Budapest között

A vasúti forgalom kibővítése

Értesítjük az utazóközönséget, hogy esütőiről, június 7-től kezdődően Debrecen-Budapest nyugati p. u. között naponta közvetlen vonat közlekedik. Debrecenből középeurópai idő szerint 22 óra 55 perckor indul, Budapest nyugati pályaudvarra 7 óra 20 perckor érkezik; Budapest nyugati pályaudvarról 17 óra 55 perckor indul, Debrecenbe érkezik 4 óra 12 perckor. A Debrecen-Szolnok között közlekedett 91. és 92. számú személyvonat ezidőtől kezdve nem közlekedik.

Ugyancsak június hó 7-től kezdődően Nyíregyháza-Nyíradony s

Nyíregyháza-Vásárosnamény között is megindul a személyforgalom. A nyíradonyi vonat Nyíregyházáról indul 19 óra 35 perckor. Nyíradonyba érkezik 21 óra 16 perckor; Nyíradonyból indul 5 óra 20 perckor, Nyíregyházára érkezik 7 óra 09 perckor. A vásárosnaményi vonat Nyíregyházáról indul 9 óra 05 perckor, Vásárosnaményba érkezik 10 óra 54 perckor; Vásárosnaményból indul 13 óra 32 perckor, Nyíregyházára érkezik 15 óra 27 perckor. A vásárosnaményi vonat csak páratlan napokon közlekedik.

Elkobozzák az elmenekült debreceni fasiszták ingó és ingatlan vagyonát

Távollétükben is lefolytatja az eljárást a népbíróság

A népbírósági rendelet értelmében a debreceni népgyűléség most megkereste a debreceni rendőrséget, hogy írja össze, állítsa össze azoknak az elmenekült fasiszták, reakciós embereknek névsorát, akiknek ingó és ingatlan vagyonuk van. A földosztásreform alapján ezeknek a földbirtokait már elkobozták és igénybe is vették, kiosztották a nincstelenek között. A törvény és rendelet értelmében azonban a ház, telek, ingatlan is el kell kobozni, sőt a hátrót, könyvtárt stb. ingóságokat is.

A rendőrség feladata lesz most megállapítani és összeírni, kik azok az elmenekült, külföldre távozott, politikai és társadalmi szereplésük következményeképpen érdekelt emberek, akiknek a háza, telek, ingósága elkobozható. Elsősorban az elmenekült, külföldre távozott egyetemi tanárok, városi főtisztviselők, gazdák, MÁV. és más állami tisztviselők vagyonáról lehet szó. Így — mint illetékes helyről közlik — elkobzás alá kerül dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, Csilléry András, Borsos-Nachnébel stb. egyetemi tanárok, Csóka László polgár-

mester stb. háza, telke, ingósága. Ezek ügyében a népbíróság szabályszerű bírói eljárást folytat le, a vádlott, terhelt távollétében is in kontumacián határoz és a bírói ítélet mondja ki a vagyonelkobozást és az állam javára való zár alá vételt.

Amennyiben a rendőrség kimutatása elkészül, a népgyűléség és népbíróság haladéktalanul lefolytatja az eljárást.

Ideges volt a művész — sok munkaszolgálatos meghalt

Báró Bornemisza Jánosné Nagy Emmi budapesti színésznő a Fehér György-u. 8. számú házban lakott, ahol 50 munkaszolgálatos volt elhelyezve. Munkájuk zaja idegesítette a színésznőt, azért tavaly júniusban panaszt tett a hadtestnél. A panasz alapján a munkaszolgálatosokat büntetőszázadokba osztották és a frontra vitték. Alig néhányan maradtak életben belőlük. Az „ideges” színésznőt a főkapitányság politikai osztályán letartóztatták és népbíróság elé állították.

A debreceni törvényszék személyzete eltakarítja a romokat a Törvényszék épületénél

Dicséretes és minden elismerést megérdemlő kezdeményezés történt a debreceni törvényszéken. A törvényszék teljes ülést tartott dr. Pöstényi Márton törvényszéki elnök vezetésével és azon a mai demokratikus időknek megfelelően a törvényszék teljes személyzete megjelent: bírák, jegyzők, segédhivatali tisztviselők, altisztek, foglászók. Az ülésen egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy a törvényszék személyzete fizikai munkával is hozzájárul a törvényszéki épület romjainak eltakarításához és a még ott levő értékek, bútorok, iratok, könyvek stb. megmentéséhez, ami egyben a jogkereső közönség érdekeit is szolgálja.

A törvényszék személyzete több csoportban lát munkához és a romeltakarítást a hivatalos idő után végzi el. Az egyes csoportokban vállaltva dolgozik majd az elnök,

törvényszéki bírák az altisztekkel és bármily személyzettel, a munkából egyformán kiveszik a részüket. A romeltakarító munkát már a héten megkezdik közvetlenül a hivatalos idő után délben, vagy délután és a kötelező havi két munkanapon kívül még hat, összesen nyolc munkanapot dolgozik minden bírósági alkalmazott. Először a romeltakarítás, a meglévő értékek megmentése a cél, továbbmenőleg meg azt tervezik, hogy a törvényszék felépítésében is közreműködik a törvényszék személyzete, az igazságügyminiszter által az újjáépítéshez kiutalt összegből szakképzett munkásokat állítanak be. Ezek mellett is segítőknek és dolgoznak olyan munkánál, amelyhez nem kell szakképzettség.

A debreceni törvényszék kezdeményezése minden elismerést megérdemelt és példánul szolgál más állami és magán közületnek is.

Prágában elfogták Endre Lászlót

Auschwitzi deportáltak újabb kis csoportja érkezett haza szombaton. Ok hozták a hírt, hogy Endre László, a Sztójay-kormány hírhedt államtitkára Prágában rendőrkézre került. Endre László a csehszlovák fővárosban bujdosott, így akarta eltüntetni magát az igazságszolgáltatás elől. Május 28-án egy Miklós nevű, Auschwitzból hazagyekvő deportált Prága egyik főútvonalán felismerte a náci nyilas idők hírhedt vezetőjét. Nyomába szegődött, egy ideig követte s amikor

megbizonyosodott róla, hogy valóban Endre Lászlóval hozta össze a sors, rendőrt hívott és igazoltatta. A hamis papírok nem bizonyultak elegendőnek és minden szabadkozás ellenére a rendőrt a prágai rendőrség központjába kísérték. Kihallgatták. Rövid vallatás után beismerte, hogy papírjai hamisak, hosszabb ideje bujdosik Prágában és azonos Endre Lászlóval. A kihallgatást vezető rendőrtiszt Endre Lászlót ezután átadta a prágai rendőrség politikai osztályának.

Dr Geszti József halála

A magyar orvostudomány és a debreceni közönség osztatlan részvételrel gyászolja dr. Geszti Józsefet, a tüdőbaj elleni küzdelem egyik legkiválóbb alakját. Az elhunyt kiváló orvos Korányi professzor tanítványaként kezdte meg áldásos működését és Korányi ösztönzésére behatóan foglalkozott a tuberkulózis problémáival. 1907-ben a gyulai József-szanatórium igazgató-főorvosának neveztek ki, s itt alkalmazta először a légmellkezelést, mely a tüdőbaj gyógyításának ma is egyik leghatásosabb módja. Jelentős szerepe van abban, hogy Debrecenben 1914-ben felépült az ország egyik legmodernebb tüdőbeteg szanatóriuma, melynek ő lett a vezetője. 1932-ben egészségügyi tanácsossá neveztek ki, majd a következő évben a debreceni Tudományegyetem magántanárává kinevezték. Jelentős része van abban is, hogy városunkban tüdőbeteg-otthon és gondozóintézet létesült. 1943-ban nyugalomba vonult, de orvosi működését tovább folytatta. Több orvosgenerációt nevelt fel a tüdőbaj elleni küzdelemre és munkás élete folyamán fáradhatatlanul kereste a veszedelmes betegség gyógyításának új útjait.

A múlt év nyarán betegen hurcolták el Geszti Józsefet, aki a deportáció szenvedéseit átélve nemrégiben került haza Debrecenbe és fáradságát még ki sem pihenté máris munkába állt. Benne a magyar orvostársadalom egyik legkiválóbb tagját, a betegek ezrei pedig egyik legkitűnőbb gyógyítójukat veszítették el.

A közönség szava

A zsibogói állapotok

Nagyon esodáljuk, hogy az ú. n. zsibogó kérdése felett oly gyorsan napirendre tértek. Ez egy olyan közérdekű ügy, amit nem szabad olyan könnyen levélni a napirendről. Kérünk radikális intézkedést, hogy a zsibogó tiszteladók és azok felhajtói — mert ezek is gombamód elszaporodtak — jélelőtt 10-11 óráig ne vásárolhassanak, mert túlkapásuk és feketesük nemhogy kibírhatatlan, de több egyenesen vértartó. Kérem csak két esetet említek fel, melynek közvetlen tanúja voltam. Egy néni kihoz három darab jobb inget, alig hogy leteszi a viszonteladók megröhanják, a néni 150 P-re tartja darabját, 150 pengővel a hiénák megveszik. Félóra múlva látjuk az ingeket a viszonteladó férjénél, vagy testvérénél, v. sógoránál, v. vejénél, megismerjük, kérézzük, hogy adják, 400 pengő darabou-

Az apafai tömegsírok feltárása az Orvosegyesület tudományos ülése előtt

A debreceni Orvosegyesület június 7-én, esütőiről délután 5 órakor a belklinikai tantermében tudományos ülést tart. Az üléselnök dr. Törő Imre lesz. A tárgysorozatban szerepel Dr. Dobó Endre és Schönlein-Henoch-kórrol tart bemutatást, míg előadók dr. Horváth Arthur és dr. Ókrós Sándor professzorok lesznek, akik az apafai tömegsírok feltárásáról, az áldozatok személyazonosságánál és a halál okának megállapításáról tartanak tudományos, szakszerű és tanulságos értekezést. Az előadás tudományos vita is követi. Az előadást általános nagy érdeklődés előzi meg.

Uray Sándor lelkész átadta a népgyűlésnek a rendőrség

A debreceni rendőrség befejezte Uray Sándor lelképásztor ügyében a vizsgálatot és a mai napon átadta a népgyűlésnek. Urayt azzal vádolják, hogy előadásaiban németbarát, szovjetellenes kijelentéseket tett s több jobboldali egyesületnek tagja volt.

Debrecen város polgármesterétől. 11.565—1945. I. Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett

egy, a VII. fiz. osztályba sorozott főjegyzői

egy, a VII. fiz. osztályba sorozott tanácsnoki

egy, a VIII. fiz. osztályba sorozott tisztviselői

egy, a X. fiz. osztályba sorozott I. osztályú közgazdász fogalmazói

három, a XI. fiz. osztályba sorozott II. oszt. közgazdász fogalmazói állásra.

valamint a felsorolt állások betöltésével esetleg megüresülő egyéb fogalmazói szakképzés nélküli betöltendő állásokra — az 1930—1945. M. E. sz. rendelet szerinti feltételekkel — az 1945. évi költségvetés alapján a közpénzügyi határozatok szabályozásáról

A felsorolt állásokkal járó illetmények a mindenkor érvényes kormányrendelet, illetve kormányhatározati jóváhagyást nyert törvényhatósági bizottsági közgyűlési határozatok szabályozásáról

A meghirdetett állások elnyeréséhez — az 1930. és az 1935. M. E. sz. rendelet értelmében — az eddigi érvényes jogszabályokban előírt képesítési feltételek megléte és igazolása továbbra is szükséges.

A most meghirdetett állásokat a törvényhatósági bizottság a legközelebbi, azaz június 14. évi ülése június 27. napján Debrecenben tartandó rendes közgyűlésében választás útján fogja kitölteni. A választás — az 1930—1945. M. E. sz. rendelet 24. szakasza értelmében — ideiglenes jellegű a hatályos közgazdász végleges rendezéséről szóló törvényes jogszabály hatályba lépésével megszűnik.

Felhívom mindazokat, kik a most meghirdetett állások valamelyikét elnyerni hajtják, hogy pályázati kérelmüket a város főpolgármester mint a kijelölt választmány elnökehez címezve, a f. évi június hó 14. napján déli 12 óráig a városi közgazdász iktatóba (városi ház, föld. 8) nyújtsák be.

A pályázati kérelemhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. pályázókna házasági anyakönyvi kivonat; 2. magyar állampolgárságot igazoló bizonyítvány, vagy illetékesi bizonyítvány; 3. közszolgálatra alkalmaságot igazoló újkéltű hatósági orvosi bizonyítvány; 4. feldolgozott előéleti igazoló újkéltű rendőrhatalmú (terkölt) bizonyítvány; 5. az előírt képesítést igazoló okmány; 6. az eddigi foglalkozás illetve szolgálatban álló pályázókna a lakhely szerinti illetékes igazoló okmány; 7. közszolgálatban álló pályázókna a lakhely szerinti illetékes igazoló okmány által kiadott és az illetékes eljárási eredményét tartalmazó bizonyítvány, közszolgálatban nem álló pályázókna pedig a leutolsó állandó lakhelyükön alakult Nemzeti Bizottságnak a politikai megbízhatóságukat igazoló nyilatkozata; 8. életviteli adatok.

Azok a pályázók, akik Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának szolgálatában állnak, a fenti 1-6. sorozat alatt felsorolt feltételeket a törvényhatósági lap másolatának csatolásával igazolják.

Közszolgálatban álló tisztviselők pályázati kérelme és ezek mellékletei az 1922. VI. tc. 10. § (10) bekezdés értelmében illetékmentesek.

Szabó Kálmán s. k. polgármester.

SÜRÍTŐTELEPÜNK
újra megkezdte működését. Százötven atm.-ra sűrített földgáz megint kapható palackokban Hajdúszoboszlón. **HAJDÚSZOBOSZLÓI FÖLDGÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Magánnyomozó!
Gálóczy, Zöldia-u. 3. Rendőrségi és 20 éves magánykorlátalal nyomoz, informál, vagyoni, személyi, családi ügyekben. — Leír, másol Gálócyné irodája, Zöldia-u. 3.

MODERN ÉS STYL BUTOROK
garderob szekrények, konyhaberendezések, íróasztalok, zongorák, fotelek, vitinek, csillárok, étkészletek, perzsaszőnyegek, márkás festmények, jégsekrények nagy választékban kaphatók
IVÁNY ENDRE Áruforgalmi iroda és Műkereskedésben
Piac-u. 67. (Miklós-u. sarok.) Ugyanott mindennemű lakberendezési tárgyak vétele.

